

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ W TUCHOMIU

obowiązujący w roku szkolnym 2023/2024

Nauczyciele Szkoły Podstawowej w Tuchomiu budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowę ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów Ustawy Prawo Oświatowe oraz z treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem MEN z 14 lutego 2017 roku. Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Tuchomiu obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, rozumianej jako prowadzenie zdrowego stylu życia; psychicznej (emocjonalnej i intelektualnej), która oznacza ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat; społecznej, która oznacza konstruktywne pełnienie ról społecznych oraz duchowej oznaczającej posiadanie systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka. Wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej w Tuchomiu obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanek w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka, mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłócania procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu rozwojowego dzieci oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom

wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u dzieci więzi z grupą społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą oraz nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów:; pielęgniarki szkolnej oraz pozostałych pracowników szkoły we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Główne cele programu:

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju oraz profilaktyka rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Naszym celem jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, a także budowanie postaw, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniem świata oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia. Działania określone w niniejszym programie umożliwiają spójne środowisko wychowawcze, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa. Podstawowym zadaniem realizowanego programu jest poszukiwanie sposobu wspomaganie dzieci w poszanowaniu wartości, akceptowaniu, przeżywaniu i urzeczywistnianiu ich

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 2215 z póź. zmianami)
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.)
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900)
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735)
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.)
-
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 957)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249)
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 276 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 listopad 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2022 poz. 1593)
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 172 z późn. zm.).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2023/2024
- Statut szkoły

I. Podstawa prawna:

Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły
- diagnozę oczekiwań rodziców powstałą na podstawie analizy kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów
- identyfikacji środowiska lokalnego
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne np. boisko szkolne, zasoby techniczne, zasoby organizacyjne.

Charakterystyka absolwenta:

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień cechować będzie posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad które wyznaczają kierunek jego działania
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym, docenia też kulturę i język małej ojczyzny.
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

I. Program określa działania w wydzielonych obszarach:

a) **Działaniach wychowawczych** – promujących zdrowie oraz wspomagających uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej.

b) **Działaniach edukacyjnych** – mających na celu poszerzanie wiedzy z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia, oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów.

c) **Działaniach informacyjnych** – na temat skutków zachowań ryzykownych

d) **Działaniach profilaktycznych** wspierających uczniów.

Uczestnicy programu:

Dyrektor:

Dyrektor uczestniczy w procesie diagnozy zagrożeń szkoły oraz w oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych, sprawuje również opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne. Dyrektor stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole, dbając o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów. Dyrektor stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem

statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły, dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły; nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rodzice:

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji. W naszej szkole pamiętamy o tym, że uczniowie otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości, w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie, często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele, wychowani są w poczuciu bezpieczeństwa, uczą się ufać sobie i innym, otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieci, które mają trudności w nauce potrzebują naszego zrozumienia, wsparcia.

Wychowawcy:

Prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców, dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności: tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie, poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków, uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości, realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują pomoc psychologiczno-pedagogiczną w swojej klasie.

Nauczyciele:

Wszyscy nauczyciele realizują Program Wychowawczo-Profilaktyczny, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy. Nauczyciele mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci, wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb, odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem. Nauczyciel przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji. Nauczyciele prowadzą rozmowy z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępkach w nauce na swoich zajęciach, wspierają zainteresowania i rozwój osobowy uczniów.

Uczniowie:

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.

otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości,

- w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie,

- często słyszą słowa uznania,

- uczą się stawiać sobie cele,

- w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym,

- otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość.

Rada pedagogiczna szkoły:

– uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,

– opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego (w porozumieniu z radą rodziców),

– opracowuje wspólnie z dyrektorem dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,

– dokonuje ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Psycholog i pedagog szkolny:

– udzielają pomocy uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, oraz uczniom, którzy padli ofiarą przestępczości,

– w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,

– współpracują z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez uczniów, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo,

– współpracują z policją, z sądem dla nieletnich, z kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,

– kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów,

– udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów, prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi

– indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów,

– organizują spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów,

– prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów (indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych),

– współpracują z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych.

Diagnoza:

Szkoła Podstawowa w Tuchomiu każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej, korzystamy z:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat atmosfery w szkole oraz warunków organizacji nauki w niej,
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie,
- ludzkich zasobów szkoły, tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli, rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się, kompetencji szkolnych specjalistów (pedagoga i psychologa, pielęgniarki szkolnej), kompetencji szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, kompetencji specjalistów spoza szkoły
- współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy. Wyniki diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wskazują na wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, pozytywny klimat emocjonalny, znikomy poziom zagrożenia przemocą.

W oparciu o kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023, wnioski z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, wyniki przeprowadzonych diagnoz, zostały wyłonione następujące obszary problemowe:

- dbałość o zdrowie psychiczne,
- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych uczniów, które umożliwią dialog z innymi i z samym sobą (nauka nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji),
- kształtowanie kompetencji międzykulturowych (nabywanie umiejętności porozumiewania się w języku obcym, ale również kształtowanie postawy otwartości i akceptacji, woli porozumienia oraz ciekawości dotyczącej poznawania różnic),
- kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji,
- przeciwstawianie się obojętności wobec wszelkich przejawów zła, kształtowanie gotowości współdziałania i pomocy
- dobroczynności, szlachetności, zaangażowania społecznego,
- dbałość o zdrowie psychiczne, ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego i poczucia bezpieczeństwa,
- kształtowanie umiejętności przeżywania emocji, radzenia sobie ze stresem i agresją
- kształcenie samodzielności w rozwiązywaniu problemów i konfliktów uczniowskich (tolerancja, życzliwość, empatia i przyjaźń),
- wzmacnianie wychowawczej roli rodziny, respektowanie praw i obowiązków uczniów,
- doskonalenie umiejętności prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych, w szczególności w zakresie bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu,
- kształtowanie właściwych zachowań uczniów w sytuacji zagrożenia,
- przygotowanie uczniów do korzystania z różnych źródeł informacji, kształtowanie

krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych,
- podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom potrzebującym pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej
- rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno- komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.

Program wychowawczo – profilaktyczny

1. Eliminowanie lęku i poczucia zagrożenia, obaw przed porażką w grupie

- twórcze zajęcia szkolne, wyzwalające ekspresję
- gry i zabawy integracyjne na zajęciach z wychowawcą
- krótkie wycieczki
- realizacja zadań zespołowych, np. krótki projekt, gra dydaktyczna
- przyzwyczajanie do szkolnej rutyny
- uczenie radzenia sobie z kryzysem: działania informacyjne – co trzeba wiedzieć, działania edukacyjne – co trzeba umieć, działania alternatywne - wykorzystanie sztuki, działań artystycznych jako działania (pamiętnik, blog, taniec, rysowanie, malowanie...)
- budowanie relacji uczeń – uczeń, uczeń - nauczyciel

2. Działania prozdrowotne i profilaktyczne

- organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych mających na celu budowanie i umacnianie więzi koleżeńskich, zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, propagowanie zdrowego stylu życia
- stosowanie na terenie szkoły wytycznych MEiN, MZ i GIS związanych z przeciwdziałania zarażeniu Covid – 19, przygotowanych w związku z nauką stacjonarną
- organizacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej

3. Integracja zespołów rówieśniczych z uwzględnieniem propozycji uczniów i ich rodziców

- kontrakty klasowe
- budowanie tożsamości klasy na podstawie wspólnie zaplanowanych i realizowanych przedsięwzięć
- wyznaczanie wspólnych celów
- integracja przez teatr
- zabawy integracyjne uwzględniające indywidualne predyspozycje i potrzeby wszystkich zainteresowanych osób; proponowane zabawy i ćwiczenia powinny

uwzględniać różnorodne umiejętności, cechy charakteru i temperamenty (np. i coś dla osób z szybkim refleksem, i coś dla tych, które lubią głębiej się zastanowić i wolniej dają odpowiedzi)

4. Podniesienie kondycji psychicznej uczniów, wsparcie dzieci obcokrajowców

- pozytywna samoocena (poznanie siebie, swoich emocji i talentów),
- dobre relacje z rówieśnikami/rówieśniczkami i nauczycielami/nauczycielkami,
- otrzymywanie konstruktywnej informacji zwrotnej,
- ciekawe lekcje,
- dobra atmosfera na zajęciach,
- poczucie wpływu – „uczeń ma głos”,
- nieobciążanie nadmiarem zadań,
- aktywność fizyczna,
- przejrzyste zasady pracy i współpracy,
- docenianie

5. Pomoc do adaptacji do rytmu nauki, szkolnej rutyny

- docenianie postępów
- wspieranie potencjału uczniów
- organizacja dodatkowych zajęć
- organizacja pomocy koleżeńskiej
- aktywne metody pracy, dobrze zaplanowane i interesujące zajęcia
- nauczyciele/wychowawcy/specjaliści dla ucznia /np. rozmowy i pogadanki
- propagowanie profilaktyki zdrowotnej; odpoczynek, nauka, aktywność fizyczna, relaks, odżywianie, higiena, sen, holistyczne podejście do zdrowia, ujmowanie zdrowia w kategoriach pozytywnych i prospektywnych
- organizacja zajęć wychowawczych, profilaktycznych, zażywania ruchu, korzystania z zasobów przyrody
- współpraca z podmiotami funkcjonującymi w środowisku: strażacy, muzeum, instytucje kultury, leśnik...
- wprowadzenie spacerów edukacyjnych
- szukanie sojuszników, szczególnie budowanie dobrych relacji, komunikacji z rodzicami

6. Zapobieganie cyberprzemocy, wykluczeniu, hejtowi

- edukacja o odpowiedzialności za działanie w sieci,
- prowadzenie rekomendowanych programów profilaktycznych
- wsparcie psychiczne i emocjonalne

7. Uzależnienia i zagrożenia – świadome dziecko, świadomy rodzic

- zajęcia psychoedukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień od internetu i gier

- alternatywa – zajęcia dodatkowe z wyboru ucznia, rozwijanie pasji, zainteresowań

8. Radzenie sobie z kryzysem, stresem

- wprowadzenie tematyki zajęć z wychowawcą, np. „Stres. Jak sobie z nim radzić?”
- zajęcia twórcze
- zaproponowanie uczniom ćwiczeń i zajęć pozwalających im odreagować napięcie i stresów (ćwiczenia oddechowe, relaksujące, ćwiczenia w bezpiecznym wyrażaniu emocji) podczas zajęć edukacyjnych.

9. Rozwój umiejętności uczenia się

- rozpoznawanie własnych stylów uczenia się
- rozwijanie umiejętności czytania i szybkiego czytania
- rozwijanie umiejętności efektywnego przetwarzania informacji, w tym notowania
- rozwijanie umiejętności szybkiego i długotrwałego zapamiętywania
- metody pracy wzmacniające proces uczenia się
- rozwijanie samodzielności, gospodarowania własnym czasem, odpowiedzialności za własny rozwój

10. Rozwój kompetencji emocjonalno-społecznych poprzez zachęcanie do udziału w kółkach zainteresowań

- stymulowanie empatii, inteligencji emocjonalnej,
- ćwiczenie przyjmowania perspektywy innych, refleksyjnego trybu przyswajania informacji,
- zwiększanie kompetencji w zakresie efektywnej komunikacji
- rozwój idei wolontariatu,

11. Budowanie wiary we własne możliwości, poczucia własnej wartości, motywacji wewnętrznej

- udział uczniów w procesie decyzyjnym w różnych obszarach pracy szkoły, zwiększenie podmiotowości uczniów
- komunikacja nakierowana na motywację wewnętrzną
- uczenie przez rozwiązywanie problemów
- prawidłowa komunikacja interpersonalna, przekazywanie informacji zwrotnej
- rozwijanie umiejętności dokonania autoprezentacji
- rozwijanie twórczego myślenia
- powierzanie różnych ról

12. Budowanie pozytywnego klimatu szkoły

- brak anonimowości
- jednakowe traktowanie
- motywujące do pozytywnego myślenia komunikaty

- rozwiązywanie konfliktów bez przemocy
- klarowne dla wszystkich zasady, efektywne reagowanie w trudnych sytuacjach
- mediacje rówieśnicze
- zapobieganie agresji, przemocy
- zapobieganie absencji, wypadaniu z systemu
- relacje interpersonalne
- wspierająca komunikacja interpersonalna

13. Budowanie umiejętności radzenia sobie ze złością, wyrażania własnych emocji

- nauka konstruktywnego rozwiązywania sporów
- rozwiązywanie problemów w sposób nieagresywny
- trening kontroli złości

Przykładowe obszary tematyki zajęć z wychowawcą:

zdrowie, samopoczucie, radzenie sobie ze stresem, integracja zespołu uczniowskiego - świadome wzmacnianie zespołów rówieśniczych. Zadaniem wychowawcy pomóc uczniom w budowanie poczucia wspólnoty i przynależności do społeczności klasy szkolnej poprzez kultywowanie zwyczajów klasowych i promowanie działań wzmacniających więź i dobrą atmosferę. Tematyka musi być zgodna z programem wychowawczo-profilaktycznym.

Np.:

- Stres pod kontrolą.
- Istotne problemy zdrowotne, klimatyczne i ochrony środowiska.
- Poszanowanie drugiego człowieka.
- Jak radzić sobie z agresją. Do kogo zwrócić się o pomoc?
Odżywianie, sposób przygotowania i spożywania posiłków, a zdrowie.
Skąd czerpiemy informacje? Jakie źródła informacji są wiarygodne, sposoby działania reklam na ludzi?
- Trudne chwile – jak sobie radzić?
- Jestem wartościowym człowiekiem! – szukamy w sobie pozytywnych cech.
- Jak nie być egoistą- zwrócenie uwagi na potrzeby drugiego człowieka.
- Jak spędzamy wolny czas - umiejętność konstruktywnego wykorzystania wolnego czasu.
- Jak umiejętnie przyjmować krytykę – asertywne sposoby radzenia sobie.
- W jaki sposób możemy dbać o miejsca pamięci narodowej?
- Źródła zagrożeń dla zdrowia i życia współczesnego człowieka.
- Czy Internet może być zagrożeniem współczesnego człowieka.
- Samoakceptacja przyczyną zdrowia fizycznego i psychicznego.

Bezpieczna i przyjazna szkoła

Zadania	Sposoby realizacji	Wykonawcy	Terminy
Nauka reagowania na ataki słowne, także online	Zajęcia z wychowawcą Upowszechnienie wiedzy na temat obowiązujących w szkole norm i zasad Szkolenia, warsztaty	wychowawcy	
Nauka radzenia sobie z izolacją, brakiem kontaktów z rówieśnikami	Prezentacja pasji uczniowskich Oferta dodatkowych zajęć	wychowawcy	
Zapewnienie bezpieczeństwa, działania prewencyjne i profilaktyczne	Procedury i szkolne strategie przeciwdziałające przemocy Kontrakty Współpraca z instytucjami zewnętrznymi Dzień Bezpiecznego Internetu,	wychowawcy	
Uzupełnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności	Zajęcia MEiN, współpraca z rodzicami, aplikacja Pszczółka, odwrócona klasa, lapbooki, style uczenia się, innowacja „Jak uczyć się skutecznie?” indywidualizacja	Wychowawcy ekspert	
Budowanie klimatu szkoły	Projekty, harmonogram dyżurów nauczycielskich, Padlet, Owca w sieci, mediacje rówieśnicze	wychowawcy	
Eliminowanie zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi uczniów.	Procedury Zajęcia z wychowawcą Programy profilaktyczne, w tym rekomendowane Oferta zajęć Alternatywa dla spędzania wolnego czasu, Klub Sport Vigo Tuchom	wychowawcy	
Uświadomienie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu.	sesje plakatowe, warsztaty, zajęcia z wychowawcą i pedagogiem szkolnym	wychowawcy	

Wychowanie prozdrowotne

Promowanie postaw prozdrowotnych: - wdrażanie postaw asertywnych - racjonalne odżywianie i zdrowa aktywność sportowa	„Tydzień Promocji Zdrowia” Trening asertywności Realizacja programu MEiN „Sport Kluby” Dzień Sportu	wychowawcy	
Wskazanie zagrożeń związanych z zaburzoną obrazem własnego ciała	Warsztaty, pogadanki,	wychowawcy	
Stres jako problem społeczny	Diagnozowanie, trening, rozwój osobisty, rozwijanie umiejętności rozładowywania stresu, warsztaty, procedura działania w sytuacji kryzysowej,	wychowawcy	
Wspieranie rozwoju osobistego, pomoc w rozwiązywaniu sytuacji trudnych, konfliktowych, kryzysowych	Praca w grupie, indywidualne poradnictwo, coaching, zajęcia z wychowawcą z wykorzystaniem filmu o agresji i jej unikaniu	wychowawcy	
Kształtowanie postawy empatycznej, bezinteresownej pomocy innym	Praca w charakterze wolontariusza Akcje charytatywne	wychowawcy	
Współpraca z rodzicami w budowaniu postawy prozdrowotnej i zdrowego trybu życia	Piknik rodzinny Śniadanie w szkole Innowacja „Wiem, co jem” Książka kucharska rodziców	wychowawcy	
Zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna, praca i wypoczynek, bezpieczeństwo w życiu codziennym, zapobieganie urazom	Programy profilaktyczne, oferta zajęć pozalekcyjnych, zajęcia rekreacyjno-sportowe	wychowawcy	

Profilaktyka niepowodzeń szkolnych i absencji

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy	Terminy
Integracja środowiska klasowego	Warsztaty integracyjne, wycieczki, klasowe imprezy, rozmowy z rodzicami	wychowawcy	
Integracja środowiska szkolnego	Rajd pieszy do ciekawych miejsc w Tuchomiu, Festiwal Teatralny, Dzień Sportu, Piknik Rodzinny		
Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym	Analiza ocen, spotkania z rodzicami, konsultacje z nauczycielami, pedagogiem, indywidualizowanie i dostosowanie	wychowawcy	
Identyfikowanie problemów uczniów	Diagnozowanie, zgłoszenia trudności przez wychowawcę, rodzica bądź ucznia, rozmowa z pedagogiem, nauczycielem, analiza dokumentacji	wychowawcy	
Konsultacje indywidualne	Spotkania indywidualne z uczniem lub rodzicem w ramach konsultacji	wychowawcy	
Kształtowanie umiejętności efektywnej pracy umysłowej	Zajęcia indywidualne lub grupowe z mnemotechnik, motywacji, planowania.	wychowawcy	
Kontrola obowiązku szkolnego	Systematyczna kontrola frekwencji, zebrania zespołu wychowawczego, konsekwentne przestrzeganie statutu	wychowawcy	

Wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli niezbędnych do prowadzenia działań profilaktycznych

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy	Terminy
Kształtowanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów wychowawczych	Trening, warsztaty umiejętności wychowawczych	wychowawcy	
Wykorzystanie wiedzy i umiejętności zdobytej na szkoleniach w celu opracowania planu oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych dla klasy lub strategii	Diagnoza potrzeb w zakresie profilaktyki, bieżące rozpoznawanie problemów w klasie lub indywidualnych uczniów, sieci wsparcia	wychowawcy	

postępowania wobec uczniów z problemami			
---	--	--	--

Wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy	Terminy
Motywowanie rodziców do współpracy ze szkołą	Warsztaty dla rodziców na temat procesu komunikowania się w rodzinie i szkole jako istotny czynnik zapobiegania problemom wychowawczym	wychowawcy	
Rodzicielska profilaktyka – rozpoznawanie kryzysu	Krótkie informacje w e-dzienniku, filmy, szkolenia, spotkania	wychowawcy	

Edukacja patriotyczna

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy	Terminy
Kształtowanie postaw patriotycznych	Obchodzenie świąt i rocznic narodowych, upamiętnienie postaci i wydarzeń z przeszłości. Uczenie szacunku do symboli narodowych oraz państwowych. Rozwijanie poczucia solidarności ze środowiskiem lokalnym i małą ojczyzną. Kształtowanie postawy tożsamości narodowej, wycieczki edukacyjne, zwiedzanie wystaw i muzeów Udział w apelach, uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych	wychowawcy	

Edukacja ekologiczna

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy	Terminy
Rozbudzanie zainteresowania uczniów kwestiami związanymi z ochroną środowiska, w tym ochroną powietrza, zmianami klimatu, zanieczyszczeniem środowiska tworzywami sztucznymi. Budowanie postaw proekologicznych, świadomego postępowania i odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.	Pogadanki na ten temat na zajęciach z wychowawcą. Apele i konkursy o tej tematyce. Zbiórka elektrośmieci.	wychowawcy	
Angażowanie uczniów w działania na rzecz poprawy jakości środowiska, rozwijanie proekologicznych nawyków i zachowań.	Udział uczniów w akcjach i inicjatywach proekologicznych, realizowanie programów i projektów z tym związanych. Sprzątani świata Wyjścia do instytucji zajmujących się promowaniem i prowadzeniem różnorodnych działań proekologicznych		

Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkolnego pedagoga, psychologa i innych nauczycieli
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie,
- opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji,
- zaplanowaniu sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienia społeczności szkolnej.